

Oikea tärkeysjärjestys.

1744

Pitkällinen rauhanomainen kausi kansakunnan elämässä on omiaan pahasti hämmentämään sen todellisuustajua. On nähty, että edullisten elämänolojen vallitessa helposti "kärpäsestä tehdään härkänen" ja päinvastoin. Ei osata erottaa todella tärkeitä vähemmän tärkeästä. Vähäpätöistenkin asioiden puolesta saatetaan kiivailla ja taittaa peistä. Mutta kun kansan elämä kokonaisuudessaan tulee vaaranalaiseksi, kun varoitusshuuto kaikuu, tapahtuu, jos kansakunnan sisin on säilynyt terveenä, että turtumuksen uni yhdellä iskulla päättyy. Sisäiset ja ulkonaiset kysymykset nähdään silloin uudessa valossa, arviointi muuttuu ja asiat pyritään jälleen sovittamaan oikeaan tärkeysjärjestykseen.

Näin tapahtui Suomen kansan keskuudessa 1939 syksyllä idän uhkan muodostuessa todellisuudeksi. Keskinäiset pienet päivänkysymykset ja jokapäiväiset pikku riidat saivat väistyä syrjään. Niiden yli näkyi kaikille kansalaispiireille ja yhteiskuntaluokille tärkeimpänä kansakunnan vapaus ja maan itsenäisyys, sen elämä ja olemassaolon oikeus. Näiden arvojen ympärille ryhmittyi koko Suomen kansa tiiviiksi ja yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Niitä se oli valmis henkeen ja vereen puolustamaan. Nämä arvot johtotähtenään kesti kansamme uljaasti talvisodan myrskyn, sitä seuranneen pakkorauhan vaivat ja vaikeudet, joita vihollisen uhkailut ja kiristykset sekä hyökkäilyt sisäisellä rintamalla säestivät, samoin tämän sodan koettelemukset. Ei mahtavan vihollisen asemahti, ei huippuunsa kehitetyt propagandahyökkäykset, ei jatkuvan taistelun aiheuttamat vaikeudet ja puutteet ole voineet hälventää Suomen kansan uskoa elämisensä oikeutukseen. Vapautensa ja itsenäisyytensä tahtoa on kansakunta kirjaimellisesti, ei korupuheilla sanoen, saattanut näinä vuosina veren ja tulen läpi.

Mutta eräänlaiseen itsetutkisteluun meillä tällä hetkellä on syytä, se myönnettäköön. Voidaan erottaa kolme tekijää, jotka sodan kestäessä ovat olleet omiaan turruttamaan kansamme todellisuustajua ja sekoittamaan näkemystämme omien kysymystemme tärkeysjärjestyksestä. Nämä ovat olleet: 1) sodan pitkittymisen aikaansaamat turtumisilmiöt, 2) noin kaksi ja puoli vuotta vallinneen suhteellisen rauhallisen kauden aikaansaama turvallisuuden vaikutelma ja 3) nykyisen maailmanpolitiikan sekava vyyhti, joka on kääntänyt monet asiat "päälaelleen" ja vienyt monet entisistä ystävis-tämme vihollisemme leiriin saattaen lisäksi sen ideologisen ilmapiirin, jossa me itsenäisenä ja vapaana kansakuntana ennen tunsimme olevamme "kotonamme," täydelliseen epäjärjestykseen ja kaokseen. Meidän on myönnettävä, että nämä kolme tekijää vaikuttivat kansamme keskuudessa sillä hetkellä, jolloin se joutui nykyisen uhkaavan tilanteen keskelle, tilanteen, josta määrätynlaisella oikeutuksella on käytetty sanontaa "neljäs sotamme."

Taistelukauden jälleen alettua on ollut havaittavissa, että kansamme nykyisen poliittisen ja propagandistisen sekavuuden keskeltä on käynyt etsimään elämänsä ydinkysymyksille oikeaa tärkeysjärjestystä. Siitä ovat osoituksena ennen kaikkea pääministerimme 2. 7. —44 pitämä radiopuhe, siitä on myös osoituksena sos. dem. eduskuntaryhmän tunnettu julkilausuma Suomen työväelle. Ne osoittavat, että *vakavimmankin vaaran hetkellä ja monimutkaisimpienkin poliittisten tekijäin vaikutuksen alla voidaan yksimielisesti asettaa kansakunnan elinkysymysten tärkeysjärjestyksen mittapuun ylimmälle portaalalle ne asiat, jotka sinne kuuluvat. Ja ne ovat: kaikkien voimien jännittäminen taisteluun isänmaamme itsenäisen tulevaisuuden ja kansamme vapauden puolustamiseksi ja varjelemiseksi.* Tämä johtoajatus tulee ehdottomana ja varauksetta esille sekä sos. dem. ryhmän julkilausumasta että pääministerin selvärakenteisesta puheesta.

Näiden kansakokonaisisuuden kannalta tärkein tilanne ja toimintamäärittelyjen pohjalta lähtien on nyt ensiarvoisen tärkeätä, että sekä sotatarviketeollisuuslaitosten puitteissa ja myöskin jokaisen sotatyörintaman miehen ja naisen kohdalla nyt alkaneen ratkaisevan taistelun hetkellä nähdään asiat tämän mittapuun valossa. Ensimmäinen tehtävämme tällöin epäilemättä on, että todellakin ymmärrämme tilanteen vakavuuden ja vaaran suuruuden emmekä käy sitä aliarvioimaan. Samalla meidän on kuitenkin nähtävä, ettei mikään tehtävä ja velvoitus ole liian suuri ja raskas, koska meiltä ei voida vaatia enempää kuin mihin kykenemme omalla paikallamme kansalaisina ja työntekijöinä. Kun tajuamme vaaran suuruuden, jossa kaikki olemme, ymmärrämme myöskin, mitenkä tärkeätä on että *kaikki yhteisesti ja jokainen erikseen* panemme kovan kovaa vastaan. Tämä "kova kovaa vastaan," tämä taistelutahtomme ja iskumme on sotatyörintaman osalta työ ja taas työ. Me olemme sodan käsivarsi ja taisteleva armeijamme on sen miekka. Ja miekka ei iske ilman käsivartta! Olkoonkin, että vallinneen "rauhankauden" aikana keskuudessamme jo saattoi esiintyä eräänlaista päivänpaistelijan mukavuudenhalua ja velttoutta. Nyt ei siihen enää ole aikaa eikä oikeutta. Aikamme ei ole meidän omaamme. Nyt on kaikesta turtumuksesta herättävä ja kerta kaikkiaan jälleen riennettävä etsimään voimavaroja niistä samoista lähteistä, jotka jo talvisodassamme loivat yhtenäisen iskumielen, yhtenäisen uhrautumishalun, kansallisen ylösnousemuksen ja ihmeen.

Epäilemättä jokainen sotatyörintaman mies ja nainen aina on tuntenut asemansa tärkeyden. Mutta kun tällä hetkellä tiedämme, että taistelevan armeijamme johto, maan hallitus ja itse vapaudestaan kamppaileva kansa on kiinnittänyt katseensa meihin, on myös varmaa, että tahdomme olla meihin kohdistetun luottamuksen ja vetoituksen arvoisia. Ymmärrämme, että pyörien on nyt pyörittävä ja tahdin säilyttävä hyvänä. Kaikki tuottava työ palvelee nyt yhtä päämäärää, vapaan kansanvaltaisen yhteiskuntajärjestyksemme säilyttämistä ja kansamme tulevaisuuden turvaamista.

Kun taistelumme panoksena on koko kansakunnan elämä, suhtautuisimme kuitenkin siihen ihmisinä ja kansalaisina liian kevyesti, jos ponnistuksemme rajoittuisivat vain siihen, mikä on suoranaisten velvollisuutemme ja josta me nostamme palkan. Sotatyörintaman tärkeysjärjestysmittapuusta puuttuisi tällöin kokonaisia asteikkoja, Näin ei saa olla. Ei riitä, että tunnustamme kansakunnan suurten perusarvojen olemassaolon ja työntekijävelvollisuutemme, meidän on aina pyrittävä löytämään ja selvittämään itsellemme myös kansalaisvelvollisuuksiemme asteikko. Näinä vaikeina aikoina on

kansan yhteisvastuu ja uhrimieli kaikkein selvimmin saanut ilmauksensa niissä teoissa, jotka ovat olleet varsinaisten työntekijävelvollisuuksiemme ulkopuolella. Siksi on paikallaan, että hetkenä, jolloin tulirintaman taistelija panee alttiiksi kaiken, hengen ja elämän, me täällä rintaman takana myös persoonallisin uhrauksin näytämme olevamme taistelevan armeijamme veroisia. Saakoon sotakummikerhot, maanantaitalkotoiminta, kansanapu-keräys ja verenluovutustoiminta keskuudestamme voimakkaan tuen! Niissä nähkäämme meille annettu tilaisuus omakohtaiseen uhrautumiseen ja käyttäkäämme alttiudella tuota tilaisuutta. Keskustelkaamme työpaikoillamme niistä mahdollisuuksista, joita "meidän tehtaassa" voitaisiin käyttää. Ehkä "panssari- tai lentokone-markka" sopisi ohjelmaamme. Niinhän tehtiin talvisodankin raskaina päivinä. Varmaa on, että kun mieskohtaisesti asennoidumme kansalaisvelvollisuuksiimme oikein, kunkin mahdollisuuksiemme mukaan, voimme silloin paremmalla ja rauhallisemmalla omallatunnolla jatkaa myös ponnistuksiamme varsinaisen työmme ääressä. Meillä on silloin tunto joka sanoo: "Minäkin olen mukana yhtenä renkaana — koko kansan ketjussa."

Sanoimme jo, että nykyhetki puhuu meille vakavalla kielellänsä: "Aikamme ei ole meidän omamme." Tämän velvoittavan sanan edessä astuu kysymys vapaa-aikamme käytöstäkin uuteen valoon. Tunnumme elävästi, että entisaikojen tyylinen uimarantamakailu ei nyt virkistäisi sieluumme eikä ruumistamme. Loikoilemaan emme nyt voi käydä hyvällä omallatunnolla. Sotatyörintaman väestö on näinä vuosina luonut itselleen sellaisen sodanaikaisen "virkistysohjelman," joka samalla, kun se palvelee omaa etuamme, tuottaa meille persoonallista iloa ja tyydytystä, tähtää koko maan ja kansan yhteiseen hyvään. Tuossa ohjelmassamme ovat tärkeinä osina mottitalkoot, viljelyspalstatoiminta, marja- ja sienikeräykset, kotieläinten kasvatus, kalastuskamppailu y.m. Parempaa vapaa-ajan viettoa ja loma-ohjelmaa saa hakea! Siinä meidän ohjelmamme!

Piirtyköön lopuksi mieleemme kuva karjalaisesta talonpojasta, miehestä, joka tulilinjoiden läheisyydessä työskenteli pellollaan. Tulipa eräänä kauniina päivänä joukko ulkolaisia lehtimiehiä ukon luokse häntä haastattelemaan. Piirittivät hänet kysymyksillään. Yksi kysyi ukon mielipidettä maihin noususta, yksi puhui diplomaattisista suhteista, kolmas tiedusteli, eikö ollut hermostuttavaa työskennellä näin lähellä rintamaa, tykkien taukoamatta jylistessä. Ukko katsahti levollisesti ympärilleen ja tokaisi: "Tapahtukoon suuressa maailmassa mitä tahansa, minä teen heinää."

Tuntuupa kuin olisi karjalaisen miehen suusta saneltu viisaus meille kaikille. Tuo "tapahtukoon mitä tahansa, minä teen heinää", sopii eräällä tavalla reseptiksi meille kaikille. Talonpoika teki terveen näkemyksensä mukaan rauhallisesti omalla paikallaan tehtävänsä. Sotatyörintaman miehille ja naisillekin on kullekin osoitettu oma paikkansa. Riittää, kun kukin tällä paikallaan parhaan kykynsä mukaan hoitaa omat asiansa ja täyttää velvollisuutensa. On turhaa ja samalla aiheettomasti hermovoimiamme kuluttavaa käydä alinomaan pohtimaan sellaisia suuria kysymyksiä, jotka ovat omien mahdollisuuksiemme ja kykyjemme ulkopuolella. Suomen kansa on asettanut itselleen johtajat, jotka vastuunalaisilla paikoillaan tekevät ratkaisunsa pää kylmänä ja sydän lämpimänä. Me puolestamme vastaamme siitä, että pyörät meillä pyörivät ja että tahti meillä säilyy. Näin iskee sotatyörintama »maan ja kansan parhaaksi», kuten ylväässä leijonamerkissämme on sanottu, syvimmän ja tehokkaimman iskunsa.

[The text on this page is extremely faint and appears to be bleed-through from the reverse side of the paper. It is mostly illegible.]

